

EUROPEAN CENTRAL BANK

EUROSYSTEM

ĮVADINIS STRAIPSNIS

2012 m. balandžio 4 d. vykusiame posėdyje, remdamasi reguliaria ekonomine ir pinigų analize, Valdančioji taryba nusprendė nekeisti pagrindinių ECB palūkanų normų. Nuo kovo pradžios gauta informacija iš esmės patvirtina ankstesnį Valdančiosios tarybos vertinimą. Tikėtina, kad 2012 m. infliacijos lygis bus didesnis negu 2 %, ir yra rizika, kad jis didės. Valdančioji taryba tikisi, kad pinigų politikai svarbiu laikotarpiu kainų pokyčiai ir toliau atitiks kainų stabilumo tikslą. Atitinkamai pinigų augimo tempas ir toliau yra nedidelis. 2012 m. pirmaisiais mėnesiais apklausų rodikliai rodė, kad ekonomikos augimo tempas iš esmės stabilizavosi ir buvo nedidelis, o vėliau šiais metais ekonomikos augimas turėtų palengva atsigausti. Ir toliau yra rizika, kad ekonominė perspektyva blogės.

Infliacijos lūkesčiai vidutiniu laikotarpiu dėl euro zonos ekonomikos turi ir toliau visiškai atitikti Valdančiosios tarybos siekį palaikyti mažesnę, bet artimą 2 % infliacijos lygį vidutiniu laikotarpiu. Per pastaruosius kelis mėnesius Eurosystema įgyvendino standartines ir specialiąsias pinigų politikos priemones. Šios priemonės padėjo stabilizuoti finansinę aplinką ir pagerinti pinigų politikos perdavimą. Reikia atidžiai stebėti tolesnius pokyčius. Taip pat svarbu atsiminti, kad visos specialiosios pinigų politikos priemonės yra laikinos ir kad galima naudotis visomis būtinomis priemonėmis siekiant ryžtingai ir laiku sumažinti riziką kainų stabilumui vidutiniu laikotarpiu.

Kalbant apie ekonominę analizę, 2011 m. ketvirtąjį ketvirtį euro zonos realusis BVP sumažėjo 0,3 %. Apklausų duomenys patvirtina, kad 2012 m. pradžioje ekonominis aktyvumas stabilizavosi ir buvo nedidelis. Valdančioji taryba ir toliau tikisi, kad šiais metais euro zonos ekonomika pamažu atsigaus. Ekonominio aktyvumo perspektyvą turėtų pagerinti užsienio paklausa, labai nedidelės trumpalaikės palūkanų normos euro zonoje ir visos priemonės, kurių imtasi siekiant skatinti tinkamą euro zonos ekonomikos funkcionavimą. Vis dėlto tikėtina, kad euro zonos šalių vyriausybių skolos vertybinių popierių rinkose tebetvyranti įtampa ir jos poveikis kreditavimo sąlygoms, taip pat finansų ir ne finansų sektorių balansų koregavimo procesas ir didelis nedarbas euro zonos šalyse toliau slopins ekonominį aktyvumą.

Yra rizika, kad ekonominė perspektyva blogės. Lėtesnio augimo rizika daugiausia susijusi su vėl didėjančia įtampa euro zonos skolos vertybinių popierių rinkose ir su tuo, kad šis spaudimas gali persiduoti euro zonos realiajai ekonomikai. Ši rizika taip pat susijusi su toliau kiliančiomis žaliavų kainomis.

Remiantis išankstiniu Eurostato įverčiu, 2012 m. kovo mėn. pagal SVKI apskaičiuota metinė euro zonos infliacija buvo 2,6 % (ankstesnius tris mėnesius – 2,7 %). Tikėtina, kad 2012 m. infliacija bus didesnė kaip 2 % – daugiausia dėl pastaruoju metu kilusių energijos kainų, taip pat pastaruoju metu paskelbus, kad bus didinami netiesioginiai mokesčiai. Atsižvelgiant į dabartines

žaliavų ateities sandorių kainas, 2013 m. pradžioje metinis infliacijos lygis vėl turėtų būti mažesnis kaip 2 %. Esant tokiai padėčiai, Valdančioji taryba ypač daug dėmesio skirs visiems požymiams, susijusiems su didesnių energijos kainų poveikiu darbo užmokesčiui, pelnui ir bendram kainų nustatymui. Tačiau, vertinant perspektyvas, pasakytina, kad, lėtai augant euro zonos ekonomikai ir dėl gerai įtvirtintų ilgalaikių infliacijos lūkesčių kainų spaudimas ir toliau turėtų būti ribotas.

Ir toliau manoma, kad su SVKI pagrindu apskaičiuotos infliacijos perspektyva susijusi rizika ateinančiais metais yra iš esmės subalansuota, o didėjimo rizika artimiausioje ateityje daugiausia susijusi su galimai didesnėmis negu tikimasi naftos kainomis ir didėsiiančiais netiesioginiais mokesčiais. Dėl mažesnių negu tikimasi ekonominio aktyvumo pokyčių vis dar yra mažesnio ekonominio aktyvumo rizika.

Pinigų analizė rodo, kad pinigų augimo tempas tebėra nedidelis. Metinis P3 augimo tempas 2012 m. vasario mėn. buvo 2,8 % (sausio mėn. – 2,5 %). Sausio ir vasario mėn. stebėtas bankų indėlių bazės didėjimas. Paskolų privačiam sektoriui metinis augimas ir toliau yra nedidelis. Jo tempas (pakoreguotas atsižvelgiant į paskolų pardavimą ir paskolų pakeitimą vertybiniais popieriais) vasario mėn., palyginti su tuo pačiu laikotarpiu praėjusiais metais, sumažėjo iki 1,1 % (sausio mėn. buvo 1,5 %).

Paskolų nefinansinėms korporacijoms ir namų ūkiams metinis augimo tempas (pakoreguotas atsižvelgiant į paskolų pardavimą ir paskolų pakeitimą vertybiniais popieriais) vasario mėn. buvo atitinkamai 0,6 ir 1,8 %. PFI paskolų nefinansinėms korporacijoms ir namų ūkiams skaičius, palyginti su praėjusiu mėnesiu, beveik nepasikeitė.

Duomenys apie pinigų kiekį ir kreditą iki vasario mėn. patvirtina, kad finansinė padėtis iš esmės stabilizavosi ir taip išvengta kredito įstaigų balansų staigaus ir nesklandaus koregavimo, kaip ir siekta Eurosistemos priemonėmis. Apskritai pagerėjo bankų finansavimo sąlygos, suintensyvėjo vertybinių popierių išleidimo veikla ir vėl pradėjo veikti kai kurie finansavimo rinkų segmentai. Kredito paklausa tebėra nedidelė dėl vis dar mažo ekonominio aktyvumo ir tolesnio nefinansų sektorių balansų koregavimo proceso. Reikės laiko, kol paaiškės visas Eurosistemos specialiųjų priemonių skatinamasis poveikis ir pasireikš jų teigiamas poveikis paskolų augimo tempui padidėjus paklausai. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad antroji 3 metų ilgesnės trukmės refinansavimo operacija buvo atlikta tik 2012 m. kovo 1 d.

Stabilizavusis finansinei aplinkai, labai svarbu, kad bankai toliau įvairiais būdais stiprintų savo atsparumą, kartu ir nepaskirstydami pelno. Siekiant užtikrinti tinkamą ūkio kreditavimą ir visų finansavimo šaltinių normalizavimąsi, patikimi bankų balansai bus itin svarbūs.

Taigi ekonominė analizė rodo, kad kainų pokyčiai ir toliau turėtų atitikti kainų stabilumo tikslą vidutiniu laikotarpiu. Tarpusavyje palyginti ekonominės ir pinigų analizės rezultatai visa tai patvirtina.

Siekdama skatinti pasitikėjimą, tvarų augimą ir užimtumą, Valdančioji taryba ragina vyriausybes atkurti tvirtas fiskalines pozicijas ir įgyvendinti ryžtingas struktūrines reformas. Reikia tvirtai laikytis Stabilumo ir augimo pakte numatytų įsipareigojimų ir ryžtingai spręsti konkurencingumo problemas. Nacionalinės politikos formuotojai turi vykdyti savo įsipareigojimus siekdami užtikrinti fiskalinį tvarumą, didinti prekių ir darbo rinkų gebėjimą prisitaikyti, didinti našumą bei konkurencingumą ir užtikrinti savo finansų sistemos patikimumą. Visų pirma šalys, kurių sąnaudų konkurencingumas sumažėjęs, turi užtikrinti pakankamą darbo užmokesčio koregavimą ir skatinti našumą.

Reikėtų priminti, kad bendros pinigų politikos tikslas – palaikyti kainų stabilumą vidutiniu laikotarpiu visoje euro zonoje. Nacionalinės politikos formuotojai turi skatinti vidaus pokyčius, kurie padėtų palaikyti jų ekonomikos konkurencingumą. Apdairi fiskalinė politika ir konkurencingos bei lanksčios prekių ir darbo rinkos yra labai svarbios euro zonos ekonomikos funkcionavimui.

Šiame ECB mėnesinio biuletenio numeryje yra trys straipsniai. Pirmame straipsnyje pateikiama valdžios sektoriaus skolos tvarumo problemų euro zonoje analizė. Antrame straipsnyje apžvelgiami kainų ir sąnaudų pokyčiai per 2008–2009 m. nuosmukį, o trečiame straipsnyje aprašomas Eurosistemos funkcionavimas ir pagrindiniai finansinės atskaitomybės ir buhalterinės apskaitos principai.